

Battle van de cowboys en indianen

D5.1

Opdracht: Zelf bewegingen bedenken en samen dansen binnen een thema.

Groep: 5
 Tijdsduur Kijken: 10 minuten
 Maken: 35 minuten
 Verwoorden: 15 minuten
 Muziek: een spannend 'Amerikaans' lied
 Materiaal: boek over thema en/of plaatjes en filmpjes.
 Danselementen: ruimte, tijd
 Extra: Neem i.p.v. van 'cowboys en indianen', een ander thema. Bijvoorbeeld: piraten, of een andere groep figuren die ondanks rivaliteit veel gemeen hebben met elkaar.

Kijken!

Vorbereiding

- Bedenk welk KJK-leerdoel je wilt benadrukken:
  - De leerling kan enkele dansbegrippen, danspassen en stijlenmerken signaleren.
  - De leerling kan zich openstellen voor (semi)professionele voorstellingen in binnen- en buitenschoolse situaties.
  - De leerling kan met de groep een (beschouwings-)gesprek voeren over een dansvoorstelling, met behulp van de danselementen lichaam, ruimte, tijd en kracht. Hij kan dit als inspiratiebron gebruiken voor een eigen danspresentatie onder leiding van de docent.
  - De leerling ontleent dansinspiratie aan het kijken naar dans uit zijn eigen cultuur en uit andere culturen.

Lessuggestie

- Vertel de leerlingen een verhaal over cowboys en indianen. Dit kan een stukje geschiedenis zijn of daadwerkelijk een verhaal uit een boek. Bedenk eventueel zelf een verhaal met plaatjes of filmpjes om dat te ondersteunen.
- Wat voor bewegingen maken cowboys en indianen eigenlijk?
 Laat een aantal leerlingen om de beurt bewegingen voordoen die specifiek bij een indiaan of een cowboy horen. Dit kunnen de 'standaard' bewegingen zijn als met een lasso zwaaien of met een hand voor de mond rondjes huppelen, maar daag de leerlingen ook uit om iets anders te bedenken.
 Bijvoorbeeld: Wat is het verschil in lopen? (De docent let goed op welke bewegingen goed werken en onthoudt wie deze beweging heeft bedacht, om dit later bij het 'maken' te kunnen gebruiken.)
- Extra: Creëer samen met de leerlingen vanuit fantasie een indiaan en een cowboy met bepaalde karaktereigenschappen, waardoor zij nog extremer worden in hun bewegingen.
 Bijvoorbeeld: De indiaan is voor alles bang en de cowboy is een beetje dom of de cowboy heeft altijd honger en de indiaan vindt dat alles stinkt, enz. Hoe gekker hoe beter, omdat de bewegingen dan ook steeds extremer worden.

Maken!

Vorbereiding

- Bedenk welk MAAK-leerdoel je wilt benadrukken en wat hiervoor nodig is.
  - De leerling kan eigen ideeën, beelden en thema's bedenken voor een opdracht en is hierbij ook in staat om samen te werken, afspraken te maken en samen te dansen.
  - De leerling kan fantaseren, experimenteren en verschillende mogelijkheden uitproberen binnen de context van een onderwerp/thema om daar vervolgens bewegingen/danspassen bij te bedenken waarbij hij rekening houdt met de maat, de sfeer en de frasering van de muziek.
  - De leerling is onder begeleiding van de docent in staat om verbeterpunten aan te brengen in de dans.

- De leerling kan onder begeleiding van de docent naar buiten treden met een kunstzinnige uiting/product in een voor hem bekende ruimte en met bekend publiek en zichzelf als danser presenteren.

Instructie

1. Laat de leerlingen verspreid over de zaal staan, zodat zij allemaal de docent goed kunnen zien en kunnen bewegen zonder dat zij elkaar aan hoeven te raken. Hierbij staan zij allemaal naar de docent toe gericht.
2. Spreek af aan welke dans zij gaan werken: cowboy of indiaan?
3. Haal om de beurt een aantal leerlingen naar voren die nog een keer hun beweging die zij bij het 'kijken' lieten zien, kunnen uitvoeren. Dit keer doen alle leerlingen de bewegingen na.
4. Elke keer als zij de beweging nadoen moeten zij echter eerst de bewegingen laten zien die zij daarvoor bij de andere leerlingen hebben nagedaan (een soort 'ik ga op vakantie en neem mee') Dit vraagt een rustige opbouw met regelmatig herhaling van verschillende bewegingen achter elkaar. Hierdoor ontstaat er een korte dansfrase met zowel bewegingen van indianen als cowboys.
5. Let op: sommige bewegingen voelen 'onlogisch' na elkaar of zijn misschien zelfs onmogelijk om gelijk na elkaar te kunnen uitvoeren. Hier zouden 'tussenstukjes' tussen de bewegingen gemaakt kunnen worden om de frase toch mogelijk te maken. Dit kunnen simpele bewegingen zijn. Bijvoorbeeld: stappen op de plek, een draai, een sprong een armzwaai, enz.
6. Zorg ervoor dat de frase die de leerlingen maken uiteindelijk een 'regelmatige' frase wordt die herhaald zou kunnen worden. Dit houdt in dat de frase 8, 16 of 32 tellen lang is. Als de frase namelijk 1 of meer tellen korter of langer is, dan wordt deze 'onlogisch' in de muziek.
7. Herhaal de frase regelmatig, net zo lang tot alles bekend is. Ga daarna verder met uitbreiding van de dans, steeds met inlassen van herhaling.
8. Zet de muziek op. De leerlingen doen de zelfgemaakte dans een aantal keren met zijn allen, zodat iedereen hem goed in zijn of haar hoofd heeft en de hele frase kan uitvoeren zonder tussendoor te stoppen om na te denken.
9. Verdeel de groep in 2 groepen. Hierbij benoemt de docent de ene groep tot cowboys en de ander tot indianen. Iedere cowboy wordt gekoppeld aan een indiaan en gaat recht tegenover hem of haar staan. De cowboys staan allemaal aan een kant van de zaal en de indianen staan aan de andere kant.
10. Alle indianen spreken met elkaar een pose af en de cowboys doen hetzelfde.
11. Nu begint de 'battle van de cowboys en de indianen!' Alle leerlingen staan klaar in de pose die bij hun groep hoort. Zet de muziek op. De leerlingen gaan om de beurt de frase dansen die zij eerder hebben gemaakt. Als zij klaar zijn gaan ze weer in hun pose staan en begint de andere groep met dansen.
12. De leerlingen dansen de dans voor de cowboy of indiaan die recht tegenover hen staat.
13. Laat de muziek een tijdje doorspelen en de leerlingen de dans een aantal keer naar elkaar dansen.
14. Extra: Er worden regels bedacht om de battle spannender te maken. Zet bijvoorbeeld tussendoor de muziek plots uit en geef de leerlingen een opdracht. Bijvoorbeeld: als de muziek stopt, maak je je zo klein mogelijk, want dat betekent dat er een laag vliegende adelaar langs komt of als de muziek stopt wisselen de indianen en cowboys zo snel mogelijk van plek en dus ook van rol. Zo kunnen er steeds meer regels bijkomen, waardoor de battle steeds spannender wordt en de leerlingen steeds beter op moeten letten om te bepalen wie wanneer gaat dansen en wat dan zijn of haar rol is. Deze regels kunnen door de docent worden bedacht, maar de leerlingen zouden deze ook kunnen bedenken. Voorbeeld: als iemand stampt, moeten de koppels een rondje om elkaar dansen, als iemand klapt moet iedereen een andere partner zoeken, enz. (Laat eventueel de helft van de groep aan de kant zitten om te kunnen kijken welke regels er nog bij zouden kunnen of welke regels niet zo goed werken)
15. Laat uiteindelijk de koppels elkaar een hand schudden om aan te geven dat het 'gelijk spel' is en dat zowel alle indianen als alle cowboys hebben gewonnen. Vervolgens danst de groep nog een keer met zijn allen de hele frase zoals deze aan het begin van de les was bedacht.

Verwoorden!

Vorbereiding

- Bedenk welk VERWOORD-leerdoel je wilt benadrukken:
  - De leerling kan verschil signaleren in de uitwerking van de fantasie van zichzelf of van anderen.
  - De leerling kan verwoorden hoe het vormgevingsproces van hemzelf en/of zijn groepje van begin tot eind is verlopen. De leerling kan zijn eigen keuzes en/of die van zijn groepje motiveren.
  - De leerling kan relatie leggen tussen zijn eigen creatieve keuzes en die van anderen (waaronder professionals).
  - De leerling kan zijn eigen mening vormen over een dansvoorstelling.

Reflectie

- Tijdens de opdracht:

De leerlingen die aan de kant zitten kijken goed naar de andere groep en beslissen samen hoe de dans nog spannender en beter kan worden. Dit doen zij door het geven van tips aan de 'dansende groep', maar ook door nieuwe regels te bedenken. N.B.: De nieuwe regel moet simpel en doeltreffend zijn, houd dit zelf goed in de gaten en stuur daar eventueel in. Als de regel niet werkt, stel hier dan vragen over: Wat werkt goed, wat niet? Waarom wel, waarom niet?

De 'dansende groep' verandert naar aanleiding van deze tips een aantal aspecten van de dans, waarna de groep weer in zijn totaal gaat dansen. Vervolgens mag de andere helft van de groep gaan zitten om ook weer hun mening over het stuk te geven.
- Na de opdracht:

Zorg dat alle leerlingen samen gaan zitten in een kring of eventueel in de klas. Bespreek de dans met de hele groep.

  - Was het moeilijk om zelf een dans te maken?
  - Waarom waren sommige stukjes juist wel of niet spannend.
- Laat nadat de groep in het algemeen de dans met elkaar heeft besproken, 2- tallen elkaar feedback geven. Iedere leerling geeft zijn of haar partner een tip en een top.

Let op: 'ik vond dat je die beweging niet mooi deed' is geen tip!
- Vervolgens komt de groep nog een keer bij elkaar om met elkaar te bespreken wat voor tips en tops er waren gegeven. Snappen jullie waarom je partner dat vond? Zijn er misschien leerlingen die dezelfde tip of top hebben gekregen?
- Sluit de les af met een 'top' voor alle leerlingen

Beoordeling

Om het eindresultaat van deze opdracht te beoordelen kun je bijlage 4 als leidraad gebruiken.